

Översyn av Small Business Act (SBA) för Europa

Näringsdepartementet

2011-03-29

Dokumentbeteckning

KOM (2011) 78 slutlig

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommitten Översyn av Small Business Act för Europa

Sammanfattning

Tänk småskaligt först – en Small Business Act för Europa anger ett ramverk för den europeiska politiken riktad till små och medelstora företag (SMF). Den nu aktuella översynen presenterades den 23 februari och rådslutsatser (konkurrenskraftsrådet) planeras till i maj. Meddelandet innehåller en genomgång av hittillsvarande resultat och förslag inom ett begränsat antal områden där kommissionen bedömt det som angeläget att stärka genomförandet. Genomförandet är ett delat ansvar mellan EU-nivån och medlemsstatsnivån. De områden som prioriteras av kommissionen är smart lagstiftning, SMF:s finansieringsbehov, förbättrat marknadstillträde på inre marknaden för SMF, underlätta för SMF att bidra till en resurseffektiv ekonomi samt åtgärder för att stötta entreprenörskap. Genomförandet ska stärkas genom särskilda stödfunktioner i form av exempelvis rådgivande grupperingar bestående av företagargorganisationer, myndigheter och andra intressenter.

Regeringen anser att det politiska ramverk som SBA utgör är fortfarande mycket aktuellt och ger förutsättningar för ett förbättrat företagsklimat för små och medelstora företag i EU.

1.1 Ärendets bakgrund

Översynen av en Small Business Act aviserades i flaggskeppsinitiativet inom ramen för EU 2020 *Industripolitik i en globaliserad tid* från i oktober 2010. Översynen är en uppföljning av det i juni 2008 presenterade meddelandet Tänk småskaligt först – en Small Business Act för Europa. Rådslutsatser (konkurrenskraftsrådet och Europeiska rådet) antogs i december 2008. Arbetet med genomförandet av de fem lagförslag och de tio politiska principerna (sammanlagt 92 åtgärdsförslag) som ingick i det ursprungliga meddelandet har fortsatt sedan dess på såväl EU-nivå som i medlemsstaterna.

Den översyn som nu är aktuell är en uppföljning som dels syftar till att presentera de framsteg som gjorts sedan det ursprungliga meddelandet presenterades, dels innehåller nya förslag för att förbättra genomförandet och anammandet av akten i nationell och EU-policy på området. Kommissionen presenterade översynen den 23 februari 2011.

1.2 Förslagets innehåll

Hittillsvarande resultat på EU-nivå

Meddelandet beskriver inledningsvis de hittillsvarande resultaten av det ursprungliga meddelandet. Kommissionen pekar på att alla lagförslag som ingick i SBA utom förordningen om privat Europabolag (se faktapromemoria 2007/08:FPM133) är antagna. Som särskilt stora framgångar pekar kommissionen ut direktivet för e-fakturerings och ändringen av direktivet för sena betalningar (se faktapromemoria 2008/09:FPM135). Kommissionen använder också s k SMF test i all regelgivning och lagstiftning. Som andra framgångar på EU-nivån nämner kommissionen de finansiella instrument som finns inom ramen för konkurrenskraft och innovation (CIP) samt att ett särskilt forum som diskuterar SMF:s tillgång till finansiering har etablerats. Det temporära ramverket för statsstöd har också förlängts.

SMF:s tillgång till inre marknaden har också förstärkts särskilt vad gäller tillgång till standarder. Vad gäller offentlig upphandling anger Kommissionen att SMF uppfattar att den administrativa bördan minskat och att möjligheterna till gemensamma upphandlingar ökat. En tredjedel av alla upphandlingar över tröskelvärdena tillföll SMF under perioden 2006-2008 att jämföra med SMF:s andel av ekonomin uttryckt i andel av företagets omsättning som var 52 procent. Kommissionen pekar också på etableringen av ett EU-affärscentra i Kina som en viktig åtgärd.

Entreprenörskap har också blivit en viktig del av innovationspolitiken. Den europeiska SMF-veckan har etablerats som en pan-europeisk plattform med över 1500 arrangemang och tre miljoner besökare. Andra framgångsrika program som drivs på EU-nivå och som nämns i meddelandet är Erasmus för

unga entreprenörer samt det europeiska ambassadörsnätverket för kvinnligt entreprenörskap. Kommissionen pekar också på att entreprenörer och SMF-perspektiv är en del av EU:s innovations och forskningspolitik. Andra framgångsrika initiativ på regional nivå är där man använt EU-finansiering som hävstång för genomförande av SBA – smart specialisering.

Hittillsvarande resultat i medlemsstaterna

På medlemsstatsnivå pekar kommissionen på att SBA har godkänts som en viktig utgångspunkt för SMF-policy. Dock har de flesta länderna gjort ganska lite. Ett exempel kommissionen ger på detta är att de flesta EU-länderna har mål för reducering av administrativa kostnader men få länder har *defacto* lyckas sänka kostnaderna. Få länder har också SMF-test vid regelgivning och lagstiftning.

Tillgång till finansiering har förstärkts men är starkt beroende av medlemsstatsnivå, lyckade exempel är mikrokrediter och kreditombudsmän som vissa länder har infört som åtgärd under finanskrisen. SMF:s tillgång till inre marknaden har också förstärkts, flera medlemsstater har särskilda internationaliseringsstrategier och arbetar med innovativ upphandling men kommissionen konstaterar att den kod för bästa praxis gällande offentlig upphandling som presenterades tillsammans med SBA i juni 2008 har anammats av få medlemsländer.

Vad gäller stöd till entreprenörer konstaterar kommissionen att medlemsstaterna måste jobba mycket mer med att förenkla konkursförfaranden. Endast fem länder uppnår målet som sattes upp i SBA på ett år, det är också samma länder som 2008. Däremot har det blivit billigare och snabbare att starta upp ett företag i EU, genomsnittet för både tid och kostnader har minskat signifikant sedan 2007.

Förslagen i översynen

Förslagen i översynen handlar om att stärka arbetet kring smart lagstiftning genom att exempelvis införa ”engångs-principen” och förenklade förfaranden kring uppgiftslämning, införande av ”genomförandetester” av inre marknadsfrågor, införande av gemensam tidpunkt för genomförande av nya förslag/regleringar som rör SMF samt ytterligare förslag på e-förvaltning.

Meddelandet innehåller också förslag för att underlätta SMF:s tillgång till finansiering. Detta ska ske genom ytterligare system för lånegarantier, enklare administrativa förfaranden kring EU-finansiering för SMF. 2011 utlovar kommissionen en handlingsplan för förbättrad tillgång till kapital för SMF inklusive riskkapitalmarknad. Ett lagförslag kring att riskkapitalfonder ska kunna agera över hela EU aviseras till 2012. Kommissionen kommer också att lägga förslag på instrument som underlättar SMF:s processer kring

immateriella rättigheter. Kommissionen föreslår också införande av kreditombudsman samt one-stop-shop-funktion för finansiering på lokal, nationell och EU-nivå.

Meddelandet innehåller också ett brett anslag för att förbättra marknadstillträde för SMF, exempelvis genom regleringar av otillbörliga affärsmetoder, förbättrade standardiseringssystem, åtgärder för e-identifikation. Förslag på gemensam skattebas för företagsbeskattning och underlätta för SMF att använda handelspolitiska skyddsinstrument ingår också.

Det finns också förslag som ska bidra till SMF:s resurseffektivitet. De åtgärder som föreslås handlar om ökad kompetens och incitament för SMF för effektivare energianvändning och minskade utsläpp. Den aviserade handlingsplanen för ekoinnovationer anges också som ett instrument.

Beträffande satsningar på entreprenörskap planerar kommissionen att lansera mentorprogram för kvinnors företagande i tio europeiska länder. Vidare ska en satsning på energi och miljöexperter för SMF startas. Konkreta målsättningar kring tid för start av företag, licens och tillståndsärenden, konkursförfaranden. En särskild satsning för utbyte av bästa praxis samt uppbyggande av marknadsplatser för att underlätta ägarskiften föreslås.

Kommissionen föreslår avslutningsvis att genomförandet ska stärkas genom en särskild rådgivande grupp bestående av företagatorganisationer tillsammans med myndigheter, en särskild SMF-kongress kopplad till den årliga europeiska småföretagskonferensen samt en särskild utsedd SMF sändebud som är en särskild utsedd person som ska koordinera insatser för SMF på medlemsstatsnivå.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

För de 40-talet förslag som finns i meddelandet kommer detaljerade åtgärder tas fram, i vissa fall kommer lagstiftning att komma ifråga. Dock behöver flera av de förslag som finns i meddelandet konkretiseras och förtydligas före det att de genomförs.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förslagens effekter på EU-budgeten och statsbudgeten beror på den slutliga utformningen av enskilda förslag. Kommissionen har inte heller presenterat de förväntade effekterna på EU-budgeten. Flera av förslagen bedöms kunna få ekonomiska konsekvenser om de genomförs. Ett genomförande kräver dock att kommissionen konkretiserar förslagen ytterligare och regeringen kommer att återkomma med beräkningar och bedömningar av de ekonomiska effekterna i de sammanhangen. Mot bakgrund av Sveriges budgetrestriktiva hållning kommer regeringen att agera för att förslagens ekonomiska konsekvenser begränsas både vad gäller statsbudgeten och EU-budgeten. Detta gäller såväl anslag som garantier.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar att unionen samlar all SMF-relaterad policy till ett samlat dokument och att den nu aktuella översynen görs kontinuerligt. Detta ger förutsättningar att på ett effektivt sätt stödja denna centrala del av Europas näringsliv. SMF ska ges samma förutsättningar att konkurrera på inre marknaden som större företag.

Regeringen anser att det politiska ramverk som SBA utgör är fortfarande mycket aktuellt. De delar som 2008 prioriterades i den europeiska återhämtningsplanen är fortfarande aktuella (tillgång till finansiering, smart lagstiftning samt förbättrad access till inre marknaden). Den nationella näringspolitiken har dock det huvudsakliga ansvaret för SMF:s tillgång till finansiering.

Regeringen anser att en viktig del i ett förbättrat företagsklimat är arbetet med att förenkla för företagen. Genom att bl.a. skapa ett regelverk anpassat till företagens vardag och minska företagens administrativa kostnader blir det enklare och mer lönsamt att starta och driva företag. Enklare regler sänker trösklarna så att fler företag startas, stannar och växer i Europa.

Regeringen stöder också insatser på EU-nivå som stöttar kvinnors företagande eftersom det är en outnyttjad tillväxtresurs och de insatser som gjorts hittills varit framgångsrika.

Vidare stöder regeringen förslag som syftar till att underlätta för SMF att bidra till en resurseffektiv ekonomi.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

ej kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

ej kända

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Remissförfarande har ej ägt rum.

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden är artikel 6b samt artikel 173 i EUF-fördraget. Rådslutsatser antas med enighet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Regeringen ställer sig bakom att den europeiska näringspolitiken har en central roll i Europa 2020 strategin. EU-nivån i näringspolitiken handlar om att skapa väl fungerande marknader och regler för alla företag – EU-nivån anger ramverket för den nationella politiken. I den mån regler och ramverk rör skattepolitik så anser regeringen att detta är en nationell kompetens och sålunda inte föremål för EU-gemensamma åtgärder. En viktig funktion EU-nivån har beträffande näringspolitiken är utbyte av erfarenheter och goda exempel.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Under konkurrenskraftsrådet i maj 2011 planerar det ungerska ordförandeskapet att rådslutsatser ska antas.

4.2 Fackuttryck/termer

One-stop-shop funktion – med detta avses att SMF endast ska behöva vända sig till en instans för att få hjälp med affärsutveckling, inklusive råd kring finansiering. Denna funktion ska finnas på lokal nivå, lätt tillgängligt för företaget.